

NOWA AMERIKA KONGRESS 2021

| Die Kunst rettet die Welt II

| Sztuka ratuje świat II

| Art saves the world II

„Einzel und frei wie ein Baum und brüderlich wie ein Wald, das ist unsere Sehnsucht“.

„Pojedyńczy i wolny jak drzewo, i braterski jak las, oto nasza tęsknota”.

"Single and free as a tree and fraternal as a forest, that is our longing".

Nazim Hikmet

*Michael Kurzwelly, Joanna Kiliszek,
Karsten Wittke*

Hat die konsumgeprägte Mehrwertgesellschaft ausgedient und wird sie den hausgemachten globalen Herausforderungen wie Klimawandel, Finanzkrise etc. nicht mehr gerecht? Ist der Nationalstaat dafür nicht mehr geeignet? Müssen die Probleme global angegangen werden? Brauchen wir einen Systemwechsel?

Unsere Herausforderung für den Planeten besteht darin, Sehnsucht in Tun zu verwandeln. Der Weg führt von der Utopie zur Heterotopie. Gesellschaft wird zu einem Labor, in dem Zukunft probiert wird und Scheitern erlaubt ist.

Nowa Amerika ist eine Amöbe mit Rückgrat, das von den beiden Flüssen Odera und Nyße gebildet wird. Nowa Amerika ist eine Föderation, die sich aus Szczettinstan, Terra Incognita, Lebuser Ziemia und Schlonsk zusammensetzt. Dieser neue Raum im Dazwischen dehnt sich Richtung Ostpol und Westpol aus und die Größe des Raumes wird

*Michael Kurzwelly, Joanna Kiliszek,
Karsten Wittke*

Czy społeczeństwo konsumpcyjne wartości dodanej ma już policzone swoje dni i nie jest w stanie sprostać globalnym wyzwaniom, takim jak zmiany klimatyczne, kryzys finansowy itp.? Czy państwo narodowe nie jest już przeżytkiem? Czy problemy muszą być rozwiązywane globalnie? Czy potrzebna jest nam zmiana systemu?

Naszym wyzwaniem dla planety jest przekształcenie tęsknoty w działanie. Droga prowadzi od utopii do heterotopii. Społeczeństwo staje się laboratorium, w którym wypróbowuje się przyszłość i dopuszcza się porażki.

Nowa Amerika to ameba, której kręgosłup tworzą dwie rzeki Odra i Nysa. Nowa Amerika to federacja, w skład której wchodzi Szczettinstan, Terra Incognita, Lebuser Ziemia i Schlonsk. Ta nowa przestrzeń pomiędzy nimi rozszerza się w kierunku bieguna wschodniego i zachodniego, a jej wielkość jest określana przez pochodzenie graczy. Stolicą jest Słubfurt, metropolią New Szczettin.

*Michael Kurzwelly, Joanna Kiliszek,
Karsten Wittke*

Has the consumption-driven society of added value had its day and is it no longer able to cope with the home-made global challenges such as climate change, the financial crisis, etc.? Is the nation state no longer suitable? Do the problems have to be tackled globally? Do we need a change of system?

Our challenge for the planet is to transform longing into action. The path leads from utopia to heterotopia. Society becomes a laboratory where the future is tried out and failure is allowed.

Nowa Amerika is a backbone amoeba formed by the two rivers Odera and Nyße. Nowa Amerika is a federation composed of Szczettinstan, Terra Incognita, Lebuser Ziemia and Schlonsk. This new space in between expands towards the East Pole and the West Pole and the size of the space is determined by the origin of the players. The capital is Słubfurt, the metropolis New Szczettin.

durch die Herkunft der Akteure bestimmt. Die Hauptstadt ist Słubfurt, die Metropole New Szczettin.

Das höchste Gremium von Nowa Amerika ist der Nowa Amerika Kongres. Er findet einmal jährlich statt. Jede, die sich als Nowo-Amerikanerin fühlt, kann an dem Nowa Amerika Kongres teilnehmen. Jeder Nowo-Amerikaner, der am Nowa Amerika Kongres teilnimmt, hat bei den Abstimmungen eine Stimme. Nowa Amerika ist eine demokratisch regierte europäische Region. Der Nowa Amerika Kongres fällt Entscheidungen, die Rechtsform, Organisationsstruktur und Leitung des Netzwerkes betreffen. Die auf dem Nowa Amerika Kongres gewählten Gremien dienen der Entwicklung von Nowa Amerika und der Koordination des Netzwerkes. Der Kongress ist vor allem aber eine Plattform des Austauschs von Informationen und Ideen. Es werden Projekte generiert und es können jederzeit – auch außerhalb des Kongresses Arbeitsgruppen zu Projektvorhaben, Themen und Ideen entstehen.

Auf dem diesjährigen Nowa Amerika Kongres wollen wir über die erforderlichen Änderungen unserer Gesellschaftsstrukturen im Angesicht von Klimawandel, Finanzkrise und anderen globalen Herausforderungen ins Gespräch kommen. Dabei lassen wir uns von verschiedenen Expert*innen beraten.

Najwyższym organem Nowej Ameriki jest Kongres Nowej Ameriki. Odbywa się on raz w roku. W Kongresie Nowej Ameriki może wziąć udział każdy, kto czuje się Nowo-Amerykaninem. Każdy Nowo-Amerykanin, który uczestniczy w Kongresie Nowej Ameriki ma jeden głos w wyborach. Nowa Amerika jest demokratycznie rządzonym regionem Europy. Kongres Nowej Ameriki podejmuje decyzje dotyczące formy prawnej, struktury organizacyjnej i zarządzania siecią. Organy wybrane na Kongresie Nowej Ameriki służą rozwojowi Nowej Ameriki i koordynacji sieci. Kongres to przede wszystkim platforma wymiany informacji i pomysłów. Projekty są generowane, a grupy robocze zajmujące się projektami, tematami i pomysłami mogą być tworzone w każdej chwili - także poza kongresem.

Na tegorocznym Kongresie Nowej Ameriki chcemy dyskutować o koniecznych zmianach w naszych strukturach społecznych w obliczu zmian klimatycznych, kryzysu finansowego i innych globalnych wyzwań. W tym celu zwrócimy się o poradę do różnych ekspertów.

The highest body of Nowa Amerika is the Nowa Amerika Congress. It takes place once a year. Anyone who feels they are a Nowo-American can attend the Nowa Amerika Kongres. Every Nowo-American who attends the Nowa Amerika Kongres has one vote in the elections. Nowa Amerika is a democratically governed European region. The Nowa Amerika Kongres makes decisions concerning the legal form, organisational structure and governance of the network. The bodies elected at the Nowa Amerika Kongres serve the development of Nowa Amerika and the coordination of the network. Above all, however, the Congress is a platform for the exchange of information and ideas. Projects are generated and working groups on project plans, topics and ideas can be formed at any time - even outside the Congress.

At this year's Nowa Amerika Congress we want to discuss the necessary changes in our social structures in the face of climate change, the financial crisis and other global challenges. We will be taking advice from various experts.

Nowa Amerika Kongress
– ein Résumée

Kongres Nowej Ameriki
– podsumowanie

Nowa Amerika Congress
– a résumé

Monika Stefanek
EINLEITUNG

Drei Tage lang, vom 29. bis 31. Oktober 2021, diskutierten Künstler, Kuratoren und Leiter von Kultureinrichtungen an der polnisch-deutschen Grenze - in Słubice und Frankfurt/Oder - darüber, wie Kunst die Welt rettet. In Zeiten einer globalen Klimakrise, zahlreicher humanitärer Katastrophen und des beängstigenden Aufstiegs populistischer Ideologien spielen Aktivitäten, die verschiedene gesellschaftliche Gruppen aktivieren - lokal, global und im internationalen Kontext - eine wichtige Rolle. Künstler und Kulturschaffende sind Träger des Wandels und der Entwicklung. Mit Blick auf die aktuelle Situation verweisen die Organisatoren auf die Überlegungen von György Konrád, der behauptete, dass die Industriegesellschaft im 21. Jahrhundert durch eine Kunstgesellschaft ersetzt werden muss, in der das pragmatische Denken über künstlerische Assoziationsmethoden verfügen muss, um erfolgreich zu sein. Dies bedeutet, dass gründliche Überlegungen angestellt und eine Neubewertung des Sozialsystems vorgenommen werden muss.

Monika Stefanek
WSTĘP

Na polsko-niemieckiej granicy - w Słubicach i we Frankfurcie nad Odrą przez trzy dni od 29 do 31 października 2021 artyści, kuratorzy i prowadzący instytucje kultury dyskutowali o tym w jaki sposób sztuka ratuje świat. W dobie globalnego kryzysu klimatycznego, licznych katastrof humanitarnych i przerażającego rozwoju populistycznych ideologii istotną rolę odgrywają działania aktywizujące różne grupy społeczne - lokalnie, globalnie i w międzynarodowym kontekście. Artyści i ludzie związani z kulturą są agentami przemiany i rozwoju. Patrząc na obecną sytuację szerzej organizatorzy odwołują się do myśli György Konráda, który twierdził, że w XXI wieku po to by funkcjonować z pełnym powodzeniem społeczeństwo przemysłowe musi zostać zastąpione przez społeczeństwo artystyczne, w którym pragmatyczne myślenie musi mieć metodę artystycznego kojarzenia myśli. Oznacza to gruntowną refleksję i pracę nad przewartościowaniem systemu społecznego.

Monika Stefanek
INTRODUCTION

On the Polish-German border for three days from 29 to 31 October 2021, artists, curators and leaders of cultural institutions discussed on the border - in Słubice and Frankfurt/Oder - how art saves the world. In times of a global climate crisis, numerous humanitarian catastrophes and the frightening rise of populist ideologies, activities that activate different social groups - locally, globally and in an international context - play an important role. Artists and people connected to culture are agents of change and development. Looking at the current situation more broadly, the organisers refer to the thought of György Konrád, who claimed that in the 21st century, in order to function successfully, industrial society must be replaced by an artistic society, in which pragmatic thinking must have a method of artistic association. This means thorough reflection and work on revaluation of the social system.

Modul 1
– Künstlergesellschaft

Moduł 1
– Społeczeństwo artystów

Module 1
– Society of artists

Michael Kurzwelly

In einer Künstlergesellschaft ist die Grundhaltung aller Bürger die des Künstlers:

In Freiheit Welt gestalten, in Frage stellen, spielerisch neue Verknüpfungen unterschiedlicher gesellschaftlicher Bereiche herstellen. Es geht darum, alle Individuen als künstlerisch-kreative Wesen zu begreifen, die spielerisch und ernsthaft, humorvoll und täglich Welt neu entdecken, neue Zusammenhänge finden und knüpfen, die sich darin miteinander vernetzen und zu Schöpfern von Gesellschaft werden. Das neue gesellschaftliche System hat nichts mehr mit einer Leistungsgesellschaft zu tun, in der Arbeit und Karriere Motor und Maßstab sind. Das kindliche Staunen bei der Aneignung von Welt, aber auch die Gabe, einmal geschaffene Strukturen wieder loslassen zu können, benötigen Vertrauen in eine ständig im Prozess befindliche "Soziale Plastik" (J. Beuys), in innere Freiheit und die Gabe, Angst durch kreative Neugierde zu ersetzen.

Die neue künstlerische Rahmensetzung erfordert einen völligen Umbau aller gesellschaftlichen Strukturen. Eine wichtige Rolle spielt dabei das Bildungssystem vom Kindergarten bis hin zu Universitäten, aber auch Kunsthochschulen.

Das Wirtschafts- und Bankensystem muss umgebaut werden, damit es gemeinwohlorientiert wird.

Auf der Ebene der Städte und Gemeinden benötigen wir Agoren im Innenstadtbereich, die es den Einwohnern ermöglichen, aktiv ihre Ideen und Beiträge zur Stadtentwicklung einzubringen und auszuprobieren.

Die Künstlergesellschaft ist eine direkte solidarische Gemeinschaft, in der in Freiheit der Geist der gegenseitigen Kommunikation und Unterstützung wachsen kann.

Michael Kurzwelly

W społeczeństwie artystów podstawową postawą wszystkich obywateli jest postawa artysty:

Kształtowanie świata w wolności, kwestionowanie go, zabawne tworzenie nowych powiązań między różnymi obszarami społeczeństwa. Chodzi o to, by zrozumieć wszystkie jednostki jako istoty artystyczno-kreatywne, które w sposób zabawny i poważny, humorystyczny i codzienny odkrywają świat na nowo, znajdują i nawiązują nowe połączenia, tworzą sieci kontaktów i stają się twórcami społeczeństwa. Nowy system społeczny nie ma już nic wspólnego z merytokracją, w której praca i kariera są motorem i miernikiem. Dziecięce zdumienie w zawłaszczaniu świata, ale także dar umiejętności porzucenia raz stworzonych struktur, wymagają zaufania do „rzeźby społecznej” (Beuys), która jest w ciągłym procesie, do wewnętrznej wolności i daru zastąpienia strachu twórczą ciekawością.

Nowe ramy artystyczne wymagają całkowitej przebudowy wszystkich struktur społecznych. Ważną rolę odgrywa system edukacji od przedszkola po uniwersytety, ale także uczelnie artystyczne.

System gospodarczy i bankowy musi zostać zrestrukturyzowany tak, aby stał się zorientowany na dobro publiczne.

Na poziomie miast i gmin potrzebujemy w ich centrach agory – miejsca, które umożliwi mieszkańcom aktywny udział i wypróbowanie swoich pomysłów i wkładu w rozwój miasta. Stowarzyszenie artystów jest bezpośrednią wspólnotą solidarności, w której duch wzajemnej komunikacji i wsparcia może wzrastać w wolności.

Michael Kurzwelly

In a society of artists, the basic attitude of all citizens is that of an artist:

Shaping the world in freedom, questioning it, playfully creating new links between different areas of society. It is about understanding all individuals as artistic-creative beings who playfully and seriously, humorously and daily rediscover the world, find and make new connections, network with each other in it and become creators of society. The new social system no longer has anything to do with a meritocracy in which work and career are the motor and the yardstick. Childlike wonder in the appropriation of the world, but also the gift of being able to let go of structures once they have been created, require trust in a "social sculpture" (J. Beuys) that is constantly in process, in inner freedom and the gift of replacing fear with creative curiosity.

The new artistic framework requires a complete restructuring of all social structures. An important role is played by the education system from kindergarten to universities, but also art colleges.

The economic and banking system must be restructured to become public good oriented. At the level of cities and municipalities, we need agors in the inner city area that enable residents to actively contribute and try out their ideas and contributions to urban development.

The artists' society is a direct community of solidarity in which the spirit of mutual communication and support can grow in freedom.

Michael Kurzwelly:

Es geht darum, alle Individuen als künstlerisch-kreative Wesen zu begreifen, die spielerisch und ernsthaft, humorvoll und täglich Welt neu entdecken, neue Zusammenhänge finden und knüpfen, die sich darin miteinander vernetzen und zu Schöpfern von Gesellschaft werden. Das neue gesellschaftliche System hat nichts mehr mit einer Leistungsgesellschaft zu tun, in der Arbeit und Karriere Motor und Maßstab sind.

Chodzi o rozumienie wszystkich jednostek jako istot artystyczno-twórczych, które w sposób zabawny i poważny, humorystyczny i codzienny odkrywają świat na nowo, znajdują i nawiązują w nim nowe połączenia, łączą się ze sobą i stają się twórcami społeczeństwa. Nowy system społeczny nie ma już nic wspólnego z merytokracją, w której praca i kariera są motorem i miernikiem.

It is about understanding all individuals as artistic-creative beings who playfully and seriously, humorously and daily rediscover the world, find and make new connections, network with each other in it and become creators of society. The new social system no longer has anything to do with a meritocracy in which work and career are the motor and the yardstick.

Paweł Althamer:

Vielen Dank für die Einladung, Michael!

Unsere Begegnung ist das Ergebnis eines gegenseitigen Vertrauens und einer Freundschaft, die während künstlerischer Spiele entstanden ist, als wären wir Beuys' Kinder, die zum Leben erwecken, was passieren würde, wenn jeder von uns das tut, was er will, was ihm gefällt. (...) Das heutige Thema möchte ich der Nowolipie-Gruppe widmen, in der wir uns seit 26 Jahren einmal pro Woche treffen. (...) Die Möglichkeit, sich ins Unbekannte zu wagen, hat mich gereizt. Das ist ein Element des Mutes, der ein wichtiges Motiv für Künstler ist, denn dieser Mut kommt aus dem Gefühl, frei zu sein, was bedeutet, dass ich wählen kann, was mir gefällt. (...) Die Essenz unserer Arbeit ist die Gemeinschaft oder das Teilen unserer eigenen, immer schöner werdenden Sensibilität füreinander und für das, was wir schaffen können. (...) Mein Fazit ist eine kultivierte Sorglosigkeit - nicht in Panik zu verfallen und (...) unsere Begegnung zu feiern.“

Dziękuję za zaproszenie Michael! Nasze spotkanie jest wynikiem zbudowanego wzajemnie zaufania i przyjaźni, która zrodziła się podczas artystycznych gier i zabaw, jakbyśmy byli dziećmi Beuysa, którzy wprowadzają w życie to co by było, gdyby każdy z nas robił to na co miałby ochotę, co mu się podoba. (...) Dzisiejszy wątek chciałem poświęcić Grupie Nowolipie, w której spotykamy się od 26 lat raz w tygodniu. (...) Skusiła mnie możliwość pójścia w nieznaną. To jest element odwagi, który u artystów jest istotnym motywem, bo ta odwaga płynie z poczucia bycia wolnym, czyli mogę sobie wybrać co mi się podoba. (...) Istotą tego co robimy jest wspólnota, czy też dzielenie się własną coraz piękniejszą wrażliwością na siebie i na to co możemy stworzyć. (...) To co jest moją konkluzją to pielęgnowana bez troska - nie wpadać w panikę i (...) świętować nasze spotkanie.”

Thank you for the invitation Michael! Our meeting is the result of a mutually built trust and friendship that was born during artistic games, as if we were Beuys's children bringing to life what would happen if each of us did what we wanted, what we liked. (...) Today's topic I would like to dedicate to the Nowolipie Group, in which we have been meeting once a week for 26 years. (...) I was tempted by the possibility of venturing into the unknown. This is an element of courage, which is an important motive for artists, because this courage comes from the feeling of being free, which means I can choose what I like. (...) The essence of what we do is community, or sharing our own ever more beautiful sensitivity to each other and to what we can create. (...) What is my conclusion is a cultivated carefreeness - not to panic and (...) to celebrate our meeting.

Gerrit Gohlke:

Eine künstlerische Handlung öffnet das Denken. Ich denke, für Kunst ist es entscheidend, materiell werden zu dürfen. Das ist keine Geringschätzung der Republik, vor der wir stehen - der Gesellschaft, der Künstler, der Gelehrtenrepublik. Das ist nur der Anspruch, den man immer wieder dingfestmachen sollte mit beiden Beinen auf dem Boden stehend. Der Aushandlungsprozess führt am Ende in den politischen Raum hinein, obwohl es einige Schwierigkeiten mit sich bringt - die Sprache der Politik und Verwaltung zu sprechen. So, wie auf diesem Kongress, brauchen wir auch dafür immer wieder einen Übersetzer. (...) Als der brandenburgische Landwirtschaftsminister sagte, dass jedes Dorf ein Leitbild braucht, hatte er recht.

Marek Wasilewski:

Ich möchte Ihnen erzählen, was wir in der 'Stadt' Poznan tun. Die Städtische Galerie Arsenal ist eine städtische Galerie, eine kulturelle Selbstverwaltungseinrichtung. (...) Das ist sehr wichtig im Hinblick auf die Programm Voraussetzungen eines solchen Ortes. Es handelt sich um eine Einrichtung, die im Rahmen der Selbstverwaltung der Stadtbewohner eine gewisse Rolle spielt, sie ist Bestandteil eines Netzes von Verbindungen mit anderen kulturellen und sozialen Einrichtungen und mit einer sehr gut entwickelten Bewegung von Nichtregierungsorganisationen. Wir sind ein Teil eines Puzzles. Die Ausstellungen, partizipatorischen Projekte, Begegnungen und Workshops, die wir gemeinsam mit der Öffentlichkeit vorbereiten, suchen nach einer Formel, die das Publikum zu aktiven Teilnehmern macht, die den Verlauf der Ereignisse mitgestalten.

Akt artystyczny otwiera umysł. Myślę, że to bardzo ważne, aby sztuka mogła stać się materiałem. To nie jest brak szacunku dla republiki, przed którą stoimy - społeczeństwa, artystów, republiki uczonych. To tylko twierdzenie, że należy zawsze stawiać obie stopy na ziemi. W końcu proces negocjacji prowadzi do sfery politycznej, choć wiąże się z pewnymi trudnościami - trzeba mówić językiem polityki i administracji. Tak jak na tym kongresie, zawsze potrzebujemy do tego tłumacza. (...) Kiedy brandenburski minister rolnictwa powiedział, że każda wieś potrzebuje deklaracji misji, miał rację.

Chcę opowiedzieć Państwu co robimy w „miasteczku” Poznań. Galeria Miejska Arsenal jest galerią municypalną, samorządową instytucją kultury. (...) To bardzo istotne z punktu widzenia założeń programowych takiego miejsca. Czyli taka, która w kontekście samorządzenia się mieszkańców miasta spełnia pewną rolę, jest elementem sieci powiązań razem z innymi instytucjami kultury, społecznymi i z niezwykle rozwiniętym ruchem organizacji pozarządowych. Jesteśmy fragmentem pewnej układanki. Wystawy, projekty partycypacyjne, spotkania i warsztaty przez nas wspólnie z publicznością przygotowywane, poszukują takiej formuły, która zamienia widzów w aktywne uczestników współtworzących przebieg zdarzeń.

I want to tell you what we do in the 'town' of Poznan. The Arsenal City Gallery is a municipal gallery, a self-government cultural institution. (...) It is very important from the point of view of the programme assumptions of such a place. It is an institution which plays a certain role in the context of the self-governance of the city's inhabitants, it is an element of a network of connections with other cultural and social institutions and with an extremely developed movement of non-governmental organisations. We are a piece of a puzzle. The exhibitions, participatory projects, meetings and workshops we prepare together with the public seek a formula that turns the audience into active participants, co-creating the course of events.

An artistic act opens the mind. I think it is crucial for art to be allowed to become material. That is no disrespect to the republic we are facing - the society, the artists, the scholars' republic. It's just the claim that one should always establish with both feet on the ground. In the end, the negotiation process leads into the political sphere, although it involves some difficulties - to speak the language of politics and administration. Just like at this congress, we always need a translator for this. (...) When the Brandenburg Minister of Agriculture said that every village needs a mission statement, he was right.

Monika Stefanek

Die Teilnehmer des ersten Moduls waren: Michael Kurzwelly - Künstler, Gründer von Stubburt e. V., Visionär von „Nowa Amerika“, Paweł Althamer - Künstler und Bildhauer, Marek Wasilewski - Künstler und Direktor der Arsenal Stadtkunsthalle in Poznań, Gerrit Gohlke - Kurator der Vereinigung „Neue Auftraggeber“ Berlin/Potsdam. Die Moderation wurde von Joanna Kiliszek übernommen.

Michael Kurzwellys Modell der Wirklichkeitskonstruktion erweist sich jetzt als besonders wirksam, da die Notwendigkeit, den Dialog anzuregen und Engagement für eine gemeinsame Sache aufzubauen, in der Gesellschaft immer offensichtlicher wird. Er beschreibt seine Methode wie folgt: „Einer Raumumordnung geht eine Raumumdeutung voraus. Um diese Art des künstlerischen Eingriffs zu beschreiben, benutze ich den Begriff „Angewandte Kunst“. Ich verstehe ihn als Beschreibung einer künstlerischen Strategie, die gesellschaftliche Probleme fokussiert, in sie eingreift und sie in eine andere Wirklichkeitskonstruktion transzendiert. Ich stelle Werkzeuge her, um diese neue Realität in den Köpfen anderer Menschen entstehen zu lassen.“

Immer häufiger ist die Grundlage der Arbeit eines Künstlers die Gemeinschaft (Paweł Althamer), die in der heutigen Welt, die auf die Pflege des Individualismus ausgerichtet ist, eine neue Bedeutung erhält und zu einer Art Agora wird. Die Kunst als universelles Werkzeug ist nicht nur geeignet, Gefühle auszudrücken, sondern auch, sie hervorzurufen. So kann sie die Haltung einer Gemeinschaft gegenüber der Welt beeinflussen. Durch konkrete Aktionen und Projekte - vorgestellt von Marek Wasilewski und Gerrit Gohlke im Rahmen der von ihnen geleiteten Einrichtungen und Projekte - wird es möglich, Einfluss auf die Veränderung der bestehenden Situation zu nehmen. Auf diese Weise nimmt die ursprüngliche künstlerische Vision der Realität die Form einer realen Veränderung an.

Monika Stefanek

W module pierwszym udział wzięli: Michael Kurzwelly - artysta, twórca Stubburtu e. V., wizjoner Nowej Ameriki, Paweł Althamer - artysta rzeźbiarz, Marek Wasilewski - artysta i dyrektor Galerii Miejskiej Arsenal w Poznaniu, Gerrit Gohlke - kurator Stowarzyszenia Nowych Zleceniodawców Berlin/Poczdami. Moderację prowadziła Joanna Kiliszek.

Przyjęty przez Michaela Kurzwelly'ego model konstrukcji rzeczywistości okazuje się szczególnie skuteczny w sytuacji, gdy w społeczeństwie coraz wyraźniej uwidacznia się potrzeba stymulowania dialogu oraz budowania zaangażowania wokół łączącej dane środowisko sprawy. Swoją metodę opisuje w następujący sposób: „Aby móc uporządkować przestrzeń na nowo, trzeba najpierw ją na nowo zdefiniować. Opisując metodę interwencji artystycznej używam pojęcia Sztuka Stosowana. Jest to strategia fokusująca problemy w rozwoju społeczeństwa, która interweniuje w nie i je przenosi w inną konstrukcję rzeczywistości. Produkuję narzędzia, które pozwalają na powstanie tej nowej rzeczywistości w głowie odbiorcy.“

Coraz częściej podstawą pracy artysty jest wspólnota (Paweł Althamer), która w obecnym, nastawionym na pielęgnowanie indywidualizmu świecie zyskuje nowe znaczenie, stając się swoistą agorą. Sztuka, jako narzędzie uniwersalne, nadaje się nie tylko do wyrażania emocji, ale je wywołuje. Zatem potrafi wpłynąć na stosunek społeczności do świata. Poprzez konkretne działania i projekty - przedstawione przez Marka Wasilewskiego i Gerrita Gohlke w ramach prowadzonych przez nich instytucji i projektów - możliwe staje się wpływanie na przemianę zastanej sytuacji. W ten sposób początkowa artystyczna wizja rzeczywistości przybiera kształt realnej zmiany.

Monika Stefanek

The participants of the first module were: Michael Kurzwelly - artist, founder of Stubburt e. V., visionary of New America, Paweł Althamer - artist-sculptor, Marek Wasilewski - artist and director of the Arsenal City Gallery in Poznań, Gerrit Gohlke - curator of the Association of New Commissioners Berlin/Potsdam. Moderation was carried out by Joanna Kiliszek.

Michael Kurzwelly's model of constructing reality proves to be particularly effective when the need to stimulate dialogue and build commitment around a common cause is becoming more and more apparent in society. He describes his method as follows: "In order to be able to reorder space one must first redefine space. When describing the method of artistic intervention I use the term Applied Art. It is a strategy that focuses on problems in the development of society, which intervenes in them and transcends them into a different construction of reality. I produce tools that allow this new reality to emerge in the mind of the viewer."

More and more often the basis of an artist's work is community (Paweł Althamer), which in the current world, focused on nurturing individualism, gains a new meaning, becoming a kind of agora. Art as a universal tool is suitable not only for expressing emotions, but also for evoking them. Thus it can influence the attitude of a community towards the world. Through concrete actions and projects - presented by Marek Wasilewski and Gerrit Gohlke within the framework of the institutions and projects they run - it becomes possible to influence the transformation of the existing situation. In this way, the initial artistic vision of reality takes the shape of real change.

Modul 2 – Nachhaltigkeit und Ästhetik

Moduł 2 – Zrównoważony rozwój i estetyka

Module 2 – Sustainability and aesthetics

Karsten Wittke
**Über eine Ästhetik der Nachhaltigkeit
 und die Systemrelevanz Bildender Kunst**

Gibt es eine Ästhetik der Nachhaltigkeit, die für die bildenden Künste einen quasi übergeordneten globalen Richtwert und Auftrag vorgibt? Ist dieser „globale Auftrag“ so bedeutsam und sinnvermittelnd, dass die bildende Kunst „wieder“ in der gesellschaftlichen Wahrnehmung „Systemrelevanz“ erlangen kann? Die vermeintliche Irrelevanz für das System wird durch die Coronapandemie offenbar, denn in der öffentlichen Wahrnehmung wird bildende Kunst nicht als positives, heilendes, kreatives und sinnstiftendes Angebot in einer Menschheitskrise wahrgenommen. Der Zugang zur Kunst wird pandemiebedingt eingeschränkt und die meisten Kunstschaffenden leben in prekären Umständen. Ist der Gesellschaft der Sinn der Kunst abhanden gekommen?

Karsten Wittke
**O estetyce zrównoważonego rozwoju
 i systemowej przydatności sztuki wizualnej**

Czy istnieje estetyka zrównoważonego rozwoju, która stanowi quasi nadrzędny globalny punkt odniesienia i mandat dla sztuk wizualnych? Czy ta „globalna misja” jest na tyle istotna i znacząca, że sztuki wizualne mogą „ponownie” osiągnąć „znaczenie systemowe” w percepcji społeczeństwa? Rzekomą nieistotność dla systemu ujawnia pandemia korony, ponieważ w odbiorze społecznym sztuka wizualna nie jest postrzegana jako pozytywna, uzdrawiająca, twórcza i nadająca sens oferta w ludzkim kryzysie. Dostęp do sztuki jest ograniczony z powodu pandemii, a większość artystów żyje w niepewnych warunkach. Czy społeczeństwo utraciło poczucie znaczenia sztuki?

Karsten Wittke
**On an Aesthetics of Sustainability
 and the Systemic Relevance of Visual Art**

Is there an aesthetics of sustainability that sets a quasi-superordinate global benchmark and mission for the visual arts? Is this "global mandate" so significant and conveying meaning that the visual arts can "regain" "system relevance" in society's perception? The supposed irrelevance for the system is revealed by the corona pandemic, because in the public perception, visual art is not perceived as a positive, healing, creative and meaning-giving offer in a human crisis. Access to art is restricted due to the pandemic and most artists live in precarious circumstances. Has society lost the meaning of art?

Bildende Kunst ist, nachhaltig verstanden, eine visionäre Ressource. Sie kann aus einem individuellen Erleben heraus gesellschaftliche Prozesse, imperiale Lebensweisen, das kapitalistische Wirtschaftssystem, die Ausbeutung und die Zerstörung der Natur verändern. Der Pfad der Nachhaltigkeit ist eine Chance für die Renaissance der zeitgenössischen Kunst. Ein übergreifender Kulturwandel steht an, der auf Nachhaltigkeit als gesellschaftliches Konzept und von neuen Werten der gegenseitigen Verantwortung und Solidarität geleitet wird. Eine soziale Vereinbarung der Nachhaltigkeit. Die Grundlagen sind bereits gelegt in Form der Agenda 2030 und den 17 Nachhaltigkeitszielen der Charta der Vereinten Nationen. Ein Unterfangen globaler Dimension. So lassen sich neue Verbindungen herstellen, die künstlerische Freiheit nicht einschränken, sondern visionär verorten. Die Erneuerung der bildenden Künste durch Nachhaltigkeit wird sich in der Postcoronazeit bemerkbar machen. Veränderte Wertmaßstäbe, Beziehungen und Verhaltensweisen sind Herausforderungen des globalen Überlebens. Kunst leistet die dafür dringend notwendige Wahrnehmungserweiterung. Dann wird bildende Kunst wieder die Systemrelevanz erlangen, die zur Zeit scheinbar verschwunden ist.

Sztuka wizualna, rozumiana w sposób zrównoważony, jest zasobem wizjonerskim. Z indywidualnego doświadczenia może zmienić procesy społeczne, imperialne sposoby życia, kapitalistyczny system gospodarczy, wyzysk i niszczenie przyrody. Droga zrównoważonego rozwoju jest szansą na renesans sztuki współczesnej. Mamy do czynienia z nadrzędną zmianą kulturową, opartą na zrównoważonym rozwoju jako koncepcji społecznej i kierującą się nowymi wartościami wzajemnej odpowiedzialności i solidarności. Umowa społeczna o zrównoważonym rozwoju. Fundamenty zostały już położone w postaci agendy 2030 i 17 celów zrównoważonego rozwoju zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych. Przedsięwzięcie o wymiarze globalnym. W ten sposób mogą powstać nowe połączenia, które nie ograniczają wolności artystycznej, ale sytuują ją w sposób wizjonerski. Odnowa sztuk wizualnych poprzez zrównoważony rozwój będzie odczuwalna w erze postkoronowej. Zmieniające się wartości, relacje i zachowania są wyzwaniem dla przetrwania świata. Sztuka zapewni pilnie potrzebne w tym celu rozszerzenie percepcji. Wtedy sztuka wizualna odzyska systemowe znaczenie, które wydaje się obecnie zanikać.

Visual art, understood in a sustainable way, is a visionary resource. From an individual experience, it can change social processes, imperial ways of life, the capitalist economic system, exploitation and the destruction of nature. The path of sustainability is an opportunity for the renaissance of contemporary art. An overarching cultural change is at hand, based on sustainability as a social concept and guided by new values of mutual responsibility and solidarity. A social agreement of sustainability. The foundations have already been laid in the form of the 2030 Agenda and the 17 Sustainable Development Goals of the United Nations Charter. An undertaking of global dimension. In this way, new connections can be made that do not restrict artistic freedom, but locate it in a visionary way. The renewal of the visual arts through sustainability will be felt in the post-corona era. Changing values, relationships and behaviours are challenges of global survival. Art provides the urgently needed expansion of perception for this. Then visual art will regain the systemic relevance that seems to have disappeared at present.

Karsten Wittke:

Als Koordinator kommunaler Entwicklungs- politik der Stadt Baruth/Mark sind die 17 Nachhaltigkeitsziele und die Verantwortung global nachhaltigen Handelns nach Vorgaben der Agenda 2030 mein tägliches Brot und Arbeitsauftrag. Es verbleiben noch knapp 8 Jahre, das Ruder in die sich immer schärfer abzeichnende Apokalypse oder auch Dystopie so zu steuern, dass auch unsere Kinder und Kindeskinde weiterhin auf diesem limitierten RAUMSCHIFF ERDE leben oder überleben können. Ich versuche jeden Tag mit einem kleinen Beitrag am schwierigen Rudermanöver mitzuwirken. Dies aber nicht als bildender Künstler, sondern in der Funktion eines Mitarbeiters in einer Kommune im ländlichen Raum Brandenburgs. Der Wermutstropfen: Leider findet sich in der Diskussion und den Aktivitäten der Aufgabenfelder Klimakrise, sauberes Wasser, Gesundheit, Energie und Bildung bisher kein Raum für die Kunst und Kultur als verbindendes und jenseits amtlicher und wirtschaftlicher Notwendigkeiten sich positionierendes Medium der Erkenntnis. Hat „Kunst“ einfach keine relevante Aussage bzw. Position zu existentiellen Fragen und Herausforderungen mehr in der westlichen oder umfassender gefragt globalen Gesellschaft? Die Pandemie hat diesen Eindruck bei mir nur verstärkt, denn wie unwichtig erschien und wirkte in der Diskussion um Systemrelevanz in den Künsten die „Kernaufgabe“ kreativen, künstlerischen Schaffens. Kunst wirkt für mich empfunden marginalisiert und der Aufgabe um einen Inhalt, sei es spiritueller, aufklärerischer oder sinnstiftender „Rettung“ enthoben. Ist es nicht gerade Kunst, die in Krisenzeiten für den lokal/globalen Menschen einen freien Raum für Energie, Mut, Kritik und Respekt, Ruhe, Besinnung und Versenkung als Angebot zur „Rettung der Welt“ zur Verfügung stellt?

Karsten Wittke:

Jako koordynator polityki rozwoju miasta Baruth/Mark, 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) oraz odpowiedzialność za globalnie zrównoważone działania zgodnie z Agendą 2030 są moim chlebem powszednim i zadaniem w pracy. Zostało już tylko niecałe 8 lat, aby skierować ster w stronę apokalipsy lub dystopii, która staje się coraz bardziej widoczna, tak aby nasze dzieci i wnuki mogły nadal żyć lub przetrwać na tym ograniczonym statku ZIEMIA. Codziennie staram się wnieść mały wkład w trudny manewr sterem kierunku. Ale nie jako artysta plastyk, lecz jako pracownik gminy w wiejskiej części Brandenburgii. Łyżka dziegciu w beczce miodu: niestety w dyskusji i działaniach w obszarach zadaniowych kryzysu klimatycznego, czystej wody, zdrowia, energii i edukacji nie było miejsca na sztukę i kulturę jako łączące medium wiedzy, które sytuuje się poza oficjalnymi i ekonomicznymi potrzebami. Czy „sztuka” po prostu nie zajmuje już istotnego stanowiska wobec egzystencjalnych pytań i wyzwań zachodniego, czy szerzej, globalnego społeczeństwa? Pandemia tylko wzmocniła u mnie to wrażenie, jak mało ważne wydawało się i wydaje „podstawowe zadanie” twórczej, artystycznej pracy w dyskusji o systemowym znaczeniu w sztuce. Dla mnie sztuka wydaje się zmarginalizowana i pozbawiona zadania treści, czy to duchowej, oświecającej, czy znaczącej „zbawczej”. Czy w czasach kryzysu to właśnie sztuka nie zapewnia wolnej przestrzeni dla energii, odwagi, krytyki i szacunku, spokoju, refleksji i kontemplacji dla lokalnych/glo-

balnych ludzi jako oferty „ratowania świata”?

Karsten Wittke:

As coordinator of municipal development policy for the city of Baruth/Mark, the 17 Sustainable Development Goals (SDGs) and the responsibility to act in a globally sustainable manner in accordance with the Agenda 2030 are my daily bread and work assignment. There are just under 8 years left to steer the course into the apocalypse or dystopia that is becoming ever more apparent, so that our children and grandchildren can continue to live or survive on this limited SPACE-SHIP EARTH. Every day I try to make a small contribution to the difficult rudder manoeuvre. But this is not as a visual artist, but in the function of an employee in a municipality in the rural area of Brandenburg. The fly in the ointment: unfortunately, in the discussion and activities of the task areas of climate crisis, clean water, health, energy and education, there has been no room for art and culture as a connecting medium of knowledge that positions itself beyond official and economic necessities. Does "art" simply no longer have a relevant statement or position on existential questions and challenges in Western or, more broadly, global society? The pandemic has only strengthened this impression for me, for how unimportant the "core task" of creative, artistic work seemed and seemed in the discussion about systemic relevance in the arts. For me, art seems marginalised and deprived of the task of a content, be it spiritual, enlightening or meaningful "salvation". In times of crisis, isn't it precisely art that provides a free space for energy, courage, criticism and respect, calm, reflection and contemplation for local/global people as an offer to "save the world"?

Aleksandra Jach:

Ich bin davon überzeugt, dass es trotz vieler ungünstiger Kräfte im Bereich der Kultureinrichtungen in Polen noch Raum für Veränderungen in Richtung einer grünen Transformation gibt. Ich denke an die erstaunlichen Menschen, die seit Jahren an diesen Orten arbeiten, mit großem Wissen und Kompetenzen, die sich im Bereich der Ökologie weiterentwickeln wollen und werden.

Jestem przekonana, że pomimo wielu niesprzyjających sił na polu instytucji kultury w Polsce, nadal jest miejsce na zmiany w stronę zielonej transformacji. Myślę o niesamowitych osobach pracujących od lat w tych miejscach, z ogromną wiedzą i kompetencjami, którzy chcą i będą się rozwijać na polu ekologii.

I am convinced that despite many unfavourable forces in the field of cultural institutions in Poland, there is still room for change towards green transformation. I think of the amazing people who have been working in these places for years, with great knowledge and competences, who want to and will develop in the field of ecology.

Claudia Büttner:

Kunst kann nachhaltig und dauerhaft sein, wenn sie unseren Alltag und die Umwelt ästhetisch verändert oder unseren Blick auf etwas Neues richtet und fasziniert. Dafür muss Kunst einerseits konkret für einen Ort konzipiert sein, mehr als nur formale Verbindungen schaffen, sich mit den Menschen und ihrer Nutzung, ihrem Interesse und Bedürfnissen auseinandersetzen; und andererseits den Menschen Angebote machen zur aktiven Aneignung eines Ortes, durch Kommunikationsstrukturen, aufgegriffene Themen oder neue Erzählungen.

Sztuka może być trwała i zrównoważona, jeśli zmienia estetycznie nasze codzienne życie i środowisko lub kieruje nasz wzrok na coś nowego i fascynującego. W tym celu sztuka musi być z jednej strony specjalnie pomyślana dla danego miejsca, tworzyć coś więcej niż tylko formalne powiązania, zajmować się ludźmi i ich użytkowaniem, ich zainteresowaniami i potrzebami, a z drugiej strony proponować ludziom aktywne zawłaszczenie miejsca, poprzez struktury komunikacyjne, podejmowane tematy lub nowe narracje.

Art can be sustainable and lasting if it changes our everyday life and the environment aesthetically or directs our gaze to something new and fascinates. For this, art must on the one hand be specifically conceived for a place, create more than just formal connections, deal with people and their use, their interest and needs; and on the other hand make offers to people for the active appropriation of a place, through communication structures, themes taken up or new narratives.

Anja Oswald:

Kunst muss raus aus den angestammten Territorien der selbstreferenziellen Selbstvergewisserung. Kunst muss wieder auf die Straße, zu den Menschen. Sie muss sich einmischen. In Zeiten des Klimawandels und anderen (globalen) ökologischen, gesellschaftlichen, politischen Katastrophen ist Kunst im besten Fall ein „Störfaktor“, der Sand ins Getriebe liebgewordener Denk- und Handlungsmuster streut. In diesem Sinne stellt „Dissonanzproduktion“ (Christine Würmell) ein zentrales ästhetisches Kriterium dar.

Sztuka musi wyjść poza swoje tradycyjne terytoria autoreferencyjnego samozadowolenia. Sztuka musi wyjść z powrotem na ulice, do ludzi. Musi się zaangażować. W czasach zmian klimatycznych i innych (globalnych) katastrof ekologicznych, społecznych i politycznych sztuka jest w najlepszym razie „czynnikiem zakłócającym”, który wrzuca piasek w tryby utartych schematów myślenia i działania. W tym sensie „produkcja dysonansu” (Christine Würmell) jest centralnym kryterium estetycznym.

Art has to get out of its traditional territories of self-referential self-assurance. Art has to go back out onto the streets, to the people. It must get involved. In times of climate change and other (global) ecological, social and political catastrophes, art is at best a "disruptive factor" that throws sand into the gears of cherished patterns of thought and action. In this sense, "dissonance production" (Christine Würmell) is a central aesthetic criterion.

Monika Stefanek

An der Diskussion nahmen teil: Karsten Wittke - Künstler und Koordinator für kommunale Entwicklungspolitik in Baruth/Mark, Dr. Anja Oswald - Kuratorin, Kritikerin, Kunsttheoretikerin und Publizistin, Baruth/Mark / Berlin, Aleksandra Jach - Kuratorin, Forscherin, Pädagogin, Managerin, Autorin und Mitbegründerin des Kollektivs Culture for Climate aus Warschau, Dr. Claudia Büttner - Kunsthistorikerin und Kuratorin für öffentliche Projekte, lebt in München. Moderiert von Joanna Kiliszek.

Die von den Vereinten Nationen formulierten 17 Ziele für nachhaltige Entwicklung (SDGs), die 2015 von den Mitgliedstaaten unterzeichnet wurden, schlagen Maßnahmen vor, um die Welt so zu verändern und umzugestalten, dass die Bedürfnisse der Menschheit nachhaltig und unter Berücksichtigung der Umwelt erfüllt werden. Der freiwillige Charakter ihrer Umsetzung und das Fehlen eines detaillierten Aktionsplans bedeuten jedoch, dass sie keine Erfolgsgarantie für die Agenda 2030 bieten. Angesichts des drastischen Klimawandels und der verspäteten Maßnahmen zum Klimaschutz ist die Frage berechtigt, ob das Konzept der „nachhaltigen Entwicklung“ noch angemessen ist. In dieser Situation scheint eine Politik der Mäßigung -

Monika Stefanek

W kolejnej dyskusji udział wzięli: Karsten Wittke – artysta i koordynator komunalnej polityki rozwoju miasta w Baruth/Mark, dr Anja Oswald - kuratorka, krytyczka, teoretyczka sztuki oraz publicystka, Baruth/Mark / Berlin, Aleksandra Jach - kuratorka, badaczka, edukatorka, menedżerka, pisarka i współzałożycielka kolektywu Kultura dla klimatu z Warszawy, dr Claudia Büttner – historyczka sztuki i kuratorka projektów publicznych, mieszkająca w Monachium. Moderację prowadziła Joanna Kiliszek.

Sformułowane przez Organizację Narodów Zjednoczonych 17 celów zrównoważonego rozwoju 2030 (podpisane przez państwa członkowskie w 2015 roku), zawierają sugestie dotyczące podejmowania działań na rzecz przemian i przeobrażeń świata tak, aby potrzeby ludzkości były zaspokajane w sposób zrównoważony i z poszanowaniem środowiska. Dobrowolność ich realizacji oraz brak szczegółowego planu działania sprawiają jednak, że nie dają one Agendzie 2030 gwarancji powodzenia. W obliczu drastycznych zmian klimatycznych i spóźnionych działań na rzecz ochrony klimatu zasadne staje się pytanie, czy pojęcie koncepcji „zrównoważonego rozwoju” nadal jest adekwatne. W tej sytuacji bardziej odpowiednie wydaje się stosowanie

Monika Stefanek

The following speakers took part in the discussion: Karsten Wittke - artist and coordinator of municipal development policy in Baruth/Mark, Dr. Anja Oswald - curator, critic, art theorist and publicist, Baruth/Mark / Berlin, Aleksandra Jach - curator, researcher, educator, manager, writer and co-founder of the Culture for Climate collective from Warsaw, Dr. Claudia Büttner - art historian and curator of public projects, living in Munich. Moderated by Joanna Kiliszek.

The 17 2030 Sustainable Development Goals (SDGs) formulated by the United Nations (signed by member states in 2015), suggest actions to transform and reshape the world so that humanity's needs are met sustainably and with respect for the environment. However, the voluntary nature of their implementation and the lack of a detailed action plan mean that they do not provide Agenda 2030 with a guarantee of success. In view of drastic climate change and belated action on climate protection, it is legitimate to ask whether the concept of 'sustainable development' is still adequate. In this situation, a policy of moderation - also known as "degrowth" - seems more appropriate (a socio-economic concept that argues against the relentless growth of the economy and sees a real improvement

auch bekannt als „degrowth“ - angemessener zu sein. Es geht um ein sozioökonomisches Konzept, das sich gegen das unaufhaltsame Wachstum der Wirtschaft wendet und eine echte Verbesserung der Lebensqualität durch eine Verringerung des Verbrauchs anstrebt. Um dies zu ändern, bedarf es einer Revolution, einer vollständigen Neubewertung des Systems, in dem wir derzeit leben. Auch in der Welt der Kunst wird es unumgänglich, Klimathemen zu berücksichtigen (Dr. Anja Oswald, Karsten Wittke). In diesem Zusammenhang scheint es von entscheidender Bedeutung zu sein, Antworten auf die Fragen zu finden: Was ist die Aufgabe der Kunst angesichts der Herausforderungen der heutigen Welt? Wie können Kunst und Kultur eine Politik der Mäßigung unterstützen? Ein solches Verständnis von Kunst bedeutet, dass sie nicht mehr nur eine Quelle der ästhetischen Erfahrung ist, sondern eine Plattform für die Verbreitung von Wissen und Sensibilität wird. Kunst und Kultur werden angesichts der Klimakrise nicht privilegiert, sondern sind Teil eines globalen Wirtschaftssystems, das auf Konsum, Mobilität und der Ausbeutung natürlicher Ressourcen beruht. Ein ganzheitlicher Ansatz ist auch bei der Einführung von Veränderungen wichtig - gute soziale Beziehungen sind ebenso wichtig wie der Schutz der Umwelt (Aleksandra Jach).

polityki umiaru – nazywanego też „dew-rostem” (z ang. „degrowth”), koncepcji socjo-ekonomicznej, opowiadającej się przeciwko nieustannemu wzrostowi gospodarki i upatrującemu rzeczywistość poprawę jakości życia poprzez redukcję konsumpcji. By to zmienić, potrzeba zatem rewolucji, całkowitego przewartościowania systemu, w którym obecnie żyjemy. Nieuniknione staje się również włączanie problemów klimatycznych do świata sztuki (dr Anja Oswald, Karsten Wittke). Kluczowe wydaje się więc w tym kontekście znalezienie odpowiedzi na pytania: co jest zadaniem sztuki wobec wyzwań dzisiejszego świata? Jak sztuka i kultura mogą wspierać politykę umiaru? Takie rozumienie sztuki sprawia, że przestaje być ona jedynie źródłem estetycznego przeżycia, a staje się platformą dystrybucji wiedzy i wrażliwości. Sztuka i kultura nie są w obliczu kryzysu klimatycznego uprzywilejowane, lecz są częścią globalnego systemu gospodarki, opartego na konsumpcji, mobilności, eksploatacji zasobów naturalnych. Przy wprowadzaniu zmian istotne jest także podejście całościowe – dobre relacje społeczne są równie ważne, co dbanie o środowisko (Aleksandra Jach).

in the quality of life through a reduction in consumption. To change this, a revolution is needed, a complete re-evaluation of the system in which we currently live. It is also becoming unavoidable to include climate issues in the world of art (Dr. Anja Oswald, Karsten Wittke). It seems crucial in this context to find answers to the questions: what is the task of art in the face of the challenges of today's world? How can art and culture support a politics of moderation? Such an understanding of art means that it ceases to be merely a source of aesthetic experience and becomes a platform for the distribution of knowledge and sensitivity. Art and culture are not privileged in the face of the climate crisis, but are part of a global economic system based on consumption, mobility, and the exploitation of natural resources. A holistic approach is also important when introducing changes - good social relations are as important as taking care of the environment (Aleksandra Jach).

Modul 3 – Lokal, global, international

Moduł 3 – Lokalne, globalne, międzynarodowe

Module 3 – Local, global, international

Joanna Kiliszek

Das Konzept der Internationalität erhält eine neue Dimension im Kontext von Globalismus und Lokalismus

vor allem bei der Notwendigkeit, die Ressourcen der Erde und das Gleichgewicht des Ökosystems zu schützen. Wir erleben dabei eine Welle von Ressentiments, eine Rückbesinnung auf Nationalstaaten und Populismus.

Bruno Latour schreibt in seinem terrestrischen Manifest: „Es gibt kein Land, das dem unendlichen Horizont des Globalen entspricht, aber gleichzeitig ist das Lokale viel zu eng und zu klein, um die Vielfalt des Wesens der Erde aufzunehmen“ (2019).

In unserem Verständnis einer „Künstlergesellschaft“ (G. Konrad), die offen ist für unterschiedliche Kulturen und permanenten Dialog, bekommt Internationalität eine neue Bedeutung. Sich selbst mit den Augen der Anderen zu sehen und aus den Erfahrungen der Anderen zu lernen, ist die Haltung einer solchen Gesellschaft.

Joanna Kiliszek

Pojęcie międzynarodowości nabiera nowego wymiaru w kontekście globalizmu i lokalności

przede wszystkim w potrzebie ochrony zasobów Ziemi i równowagi ekosystemu. W tym kontekście jesteśmy świadkami fali pretensji, powrotu do państw narodowych i populizmu.

Bruno Latour pisze w swoim ziemskim manifestie: „Nie ma kraju, który odpowiadałby nieskończonemu horyzontowi tego, co globalne, ale jednocześnie to, co lokalne, jest o wiele za wąskie i za małe, by pomieścić różnorodność istoty ziemi” (2019).

W naszym rozumieniu „społeczeństwa artystów” (G. Konrad), które jest otwarte na różne kultury i stały dialog, międzynarodowość nabiera nowego znaczenia. Postrzeganie siebie oczami innych i uczenie się z doświadczeń innych jest postawą takiego społeczeństwa. Podczas sympozjum chcemy połączyć różne perspektywy, międzynarodowość, niemieckie

Joanna Kiliszek

The concept of internationality takes on a new dimension in the context of globalism and localism

especially in the need to protect the earth's resources and the balance of the ecosystem. We are witnessing a wave of resentment, a return to nation states and populism.

Bruno Latour writes in his terrestrial manifesto: "There is no country that corresponds to the infinite horizon of the global, but at the same time the local is far too narrow and too small to accommodate the diversity of the earth's essence" (2019).

In our understanding of an "artists' society" (G. Konrad), which is open to different cultures and permanent dialogue, internationality takes on a new meaning. To see oneself through the eyes of others and to learn from the experiences of others is the attitude of such a society.

Auf dem Symposium wollen wir unterschiedliche Perspektiven, Internationalität, deutsche und polnische Erfahrungen und Standpunkte zusammenbringen. Es geht uns darum, konkrete Vorschläge vor allem für die Entwicklung der Welt der Kunst, das Zusammenwirken unterschiedlicher Kulturen und einer sich ständig neu justierenden Gesellschaft auszuarbeiten. Ziele sind konkrete Projekte und Förderprogramme für eine künstlerische Haltung zur Welt und Gesellschaft.

i polskie doświadczenia i punkty widzenia. Naszym celem jest wypracowanie konkretnych propozycji przede wszystkim dla rozwoju świata sztuki, interakcji różnych kultur i stale dostosowującego się do nowych wyzwań społeczeństwa. Celem są konkretne projekty i programy wsparcia dla artystycznej postawy wobec świata i społeczeństwa.

At the symposium we want to bring together different perspectives, internationality, German and Polish experiences and points of view. Our aim is to work out concrete proposals above all for the development of the world of art, the interaction of different cultures and a constantly readjusting society. The goals are concrete projects and funding programmes for an artistic attitude towards the world and society.

Joanna Kiliszek:

Die Praxis der Kunst wirft uns aus unseren Denkgewohnheiten heraus, provoziert uns, Vorstellungen zu verwerfen, die wir bisher für selbstverständlich gehalten haben, und öffnet unseren Geist. Zum Anderen und zum Anderssein. In diesem Zusammenhang möchte ich auf drei Begriffe eingehen: Gastfreundschaft, Ohnmacht und reflektierte Praxis. Heutzutage sind Kants Gedanken über das friedliche Zusammenleben der Menschen, das kommende Weltbürgerrecht und die globale Gastfreundschaft von größter Bedeutung. Zeitgenössische zivilisatorische Herausforderungen wie Globalisierung, wachsende soziale Ungleichheiten, Konsumismus, Naturzerstörung, Klimawandel, Kriege, Überalterung der Bevölkerung, Automatisierung der Arbeit, Massenmigration, Neoliberalismus, Neokonservatismus und Populismus, die Notwendigkeit der Regulierung digitaler Plattformen und die damit einhergehende Ablehnung universeller Werte und des Gemeinschaftsgefühls, die Vermeidung von Verantwortung für die Zukunft und Pandemien erzeugen ein Gefühl der Ohnmacht. Die Umwandlung dieses Gefühls in Stärke kann durch die Methode der reflektierenden Praxis erfolgen, d.h. durch eine ständige und kritische Analyse der beruflichen und praktischen Erfahrungen, die zu einer breiteren Wissensbasis und einem höheren Niveau der Erkenntnis und des Verständnisses der gegenwärtigen Prozesse führt.

Joanna Kiliszek:

Praktykowanie sztuki wytrąca z nawyków myślowych, prowokuje do odrzucenia wyobrażeń przyjmowanych dotąd za pewniki i otwiera umysł. Na innych i inność. W tym kontekście chciałam się odwołać do trzech pojęć: gościnności, niemocy i praktyki refleksyjnej. W dzisiejszych czasach myśl Kanta o pokojowej koegzystencji ludzkości, o nadchodzącym „Weltbürgerrecht” i globalnej gościnności jest jak najbardziej aktualna. Współczesne cywilizacyjne wyzwania takie jak globalizacja, pogłębiające się nierówności społeczne, konsumpcjonizm, zniszczenia natury, zmiany klimatu, wojny, starzenie się społeczeństwa, automatyzacja pracy, masowe migracje, neoliberalizm, neokonserwatyzm i populizm, konieczność regulacji platform cyfrowych, a w konsekwencji odrzucanie uniwersalnych wartości i poczucia wspólnoty, unikanie odpowiedzialności za przyszłość oraz pandemia wywołują u nas poczucie niemocy. Przemiana tego uczucia w siłę może nastąpić dzięki metodzie praktyki refleksyjnej, która oznacza stałą i krytyczną analizę profesjonalnych i praktycznych doświadczeń, prowadzącą do poszerzenia bazy wiedzy i osiągnięcia wyższego poziomu poznania oraz zrozumienia zachodzących współcześnie procesów.

Joanna Kiliszek:

The practice of art throws us out of our habits of thought, provokes us to reject notions that we have hitherto taken for granted, and opens our minds. To others and otherness. In this context, I would like to refer to three notions: hospitality, impotence and reflective practice. Nowadays, Kant's thought about the peaceful coexistence of humanity, about the coming "Weltbürgerrecht" and global hospitality is most relevant. Contemporary civilisational challenges such as globalisation, widening social inequalities, consumerism, the destruction of nature, climate change, wars, an ageing population, the automation of work, mass migrations, neo-liberalism, neo-conservatism and populism, the need to regulate digital platforms, and the consequent rejection of universal values and a sense of community, the avoidance of responsibility for the future and pandemics create a feeling of powerlessness. Transforming this feeling into strength can be done through the method of reflective practice, which means constant and critical analysis of professional and practical experiences, leading to a broader knowledge base and achieving a higher level of cognition and understanding of contemporary processes.

Edwin Bendyk:

Die (zu Recht kritisierte) digitale Transformation hat etwas Wichtiges bewirkt: Sie hat den sozialen Raum neu gestaltet, indem sie uns aus der Dreidimensionalität herausgerissen und in einen so genannten hybriden, multidimensionalen Raum gebracht hat, in dem der soziale Raum vom Territorium losgelöst ist. Alles, was lokal ist, ist gleichzeitig Teil eines gemeinsamen Raums - es geht darum, Fäden zu verbinden. Was ist das Ergebnis davon? Alle Initiativen haben die Chance, eine Vielzahl von Ideen hervorzubringen, denn nur diese Vielfalt bietet die Chance, die richtigen Antworten zu finden, die das System verändern können. Es wird keine allgemeingültige Antwort geben (das hat schon Marx erkannt, die Revolutionäre und Bolschewiki wollten nicht auf ihn hören). Was wir brauchen, ist eine Vielfalt, lokale Singularitäten, die sich zu einer Art Republik zusammenschließen sollten, die durch die Summe dieser individuellen Entwicklungsquellen ein gemeinsames Projekt des sozialen Wandels schaffen wird. Wie das zu bewerkstelligen ist - ich weiß es nicht, aber wir haben in Polen die Erfahrung gemacht, dass bestimmte Dinge nicht vorhersehbar, aber dennoch möglich sind (Solidarność Bewegung).

Edwin Bendyk:

Cyfrowa przemiana (słusznie krytykowana) dokonała jednej istotnej rzeczy - przebudowała przestrzeń społeczną wyrwijąc nas z trójwymiarowości i wprowadzając nas w tzw. hybrydową, wielowymiarową przestrzeń, w której przestrzeń społeczna odrywa się od terytorium. Wszystko co jest lokalne jest jednocześnie częścią wspólnej przestrzeni - to kwestia łączenia nici. Co z tego wynika? Wszystkie inicjatywy mają szansę na wygenerowanie wielości pomysłów, bo tylko taka wielość daje szansę znalezienia tych właściwych odpowiedzi, które mogą zmienić system. Jednej uniwersalnej odpowiedzi nie będzie (to już Marx odkrył, nie chcieli go słuchać rewolucjoniści i bolszewicy). Potrzebujemy wielości, lokalnych pojedynczości, które powinny połączyć się w jakiś rodzaj republiki, która będzie poprzez sumę tych indywidualnych źródeł rozwoju tworzyć wspólny projekt zmiany społecznej. Jak można tym zarządzić - nie wiem, ale mamy w Polsce jedno takie doświadczenie, że nie da się pewnych rzeczy przewidzieć, ale są jednak możliwe (ruch Solidarność).

Edwin Bendyk:

The digital transformation (rightly criticised) has done one important thing - it has remodelled social space by tearing us out of three-dimensionality and bringing us into a so-called hybrid, multidimensional space where social space is detached from territory. Everything that is local is at the same time part of a shared space - it's a matter of connecting threads. What is the result of this? All initiatives have the chance to generate a multiplicity of ideas, because only this multiplicity gives the chance to find those right answers that can change the system. There will not be a single universal answer (Marx discovered this already, revolutionaries and Bolsheviks did not want to listen to him). What we need is multiplicity, local singularities, which should combine into some kind of republic, which will create a common project of social change through the sum of these individual sources of development. How this can be managed - I don't know, but we have one such experience in Poland that certain things cannot be predicted, but are nevertheless possible (Solidarity movement).

Matthias Einhoff:

Ich arbeite an der Schnittstelle von Kunst und Gesellschaft. (...) Ich bin als Künstler an der Kunsthochschule ausgebildet worden in Berlin und habe mich dann entschlossen mit meinen Kollegen zusammen ein Haus zu gründen – das Zentrum für Kunst und Urbanistik. (...) ZK/U versucht – und das ist immer unsere zentrale These – globale Diskurse zu verbinden mit einer lokalen Praxis. Wir haben im ZK/U – in einem ehemaligen Güterbahnhof im Zentrum von Berlin, den wir seit 2012 betreiben – 700 Künstler gehabt aus aller Welt.

Mit ihnen machen wir regelmäßig Ausstellungen, d.h. in diesen 10 Jahren haben wir mit diesen Künstlern 100 Ausstellungen organisiert. Wir haben relativ bald festgestellt, dass es eine große Homogenität der Haltung innerhalb dieser Künstler gibt, obwohl sie aus aller Welt kommen. (...) Eine unserer größten Herausforderungen besteht darin, wie wir dieser Bubble entgegenhalten können und so haben wir eine lokale Praxis in Unserem Umfeld etabliert. Diese lokale Praxis ist von Menschen geprägt, die in der ersten und zweiten Migrationsgeneration in diesen Stadtteil gekommen sind und sich mit ganz anderen Problemen auseinandersetzen, wie sozialen und ökonomischen Fragen, Fragen der Integration, Teilhabe. Wir versuchen an diesem Haus Formate herzustellen, die diese globalen Diskurse, die teilweise schwer zugänglich sind, mit einer praktisch orientierten Gesellschaft zusammenbringen.

Pracuję na styku sztuki i społeczeństwa. (...) Kształciłem się jako artysta w akademii sztuk pięknych w Berlinie, a następnie postanowiłem założyć wraz z kolegami dom - Centrum Sztuki i Urbanizmu. (...) ZK/U stara się – i to jest zawsze nasza główna teza - łączyć globalne dyskursy z lokalną praktyką. W centrum ZK/U – na tereniedawnego kolejowego dworca towarowego w centrum Berlina, które prowadzimy od 2012 roku – gościliśmy 700 artystów z całego świata. Z tymi artystami regularnie – raz w miesiącu robimy wystawę – zorganizowaliśmy 100 wystaw w ciągu 10 lat. Stosunkowo szybko zorientowaliśmy się, że istnieje duża homogeniczność postaw wśród zapraszanych artystów, choć pochodzą oni z całego świata. (...) Jednym z naszych wielkich wyzwań jest to, jak możemy przeciwdziałać tej bańce. Odpowiedzią jest lokalna praktyka, która istnieje w miejscu naszego oddziaływania. Ta lokalna praktyka jest kształtowana przez ludzi, którzy przybyli do tej dzielnicy i pochodzą z pierwszego lub drugiego pokolenia migracyjnego i borykają się z zupełnie innymi problemami, takimi jak kwestie społeczne, ekonomiczne, kwestie integracji, uczestnictwa. W tym domu staramy się tworzyć formaty, które łączą te - z jednej strony – globalne dyskursy, z których niektóre są trudno dostępne, z praktycznie zorientowanym społeczeństwem.

I work at the interface of art and society. (...) I was trained as an artist at the art academy in Berlin and then decided to found a house together with my colleagues – the Centre for Art and Urbanism. (...) ZK/U tries – and this is always our central thesis – to combine global discourses with a local practice. We have had 700 artists from all over the world at ZK/U - in a former freight depot in the centre of Berlin, which we have been running since 2012. With them regularly – once a month we do an exhibition, i.e. in these 10 years we have organised 100 exhibitions with these artists. We realised relatively soon that there is a great homogeneity of attitude within these artists, although they come from all over the world. (...) One of our big challenges is how can we counter this bubble and that is the local practice that is there in the environment. This local practice is shaped by people who have come to this district from the first and second migration generations and are dealing with completely different problems such as social, economic questions, questions of integration, participation. At this house, we try to create formats that bring together this – on the one hand – global discourses, some of which are difficult to access, with a practically oriented society.

Paweł Wodziński:

Eines der Ziele der Warschauer Biennale ist es, transnationale Beziehungen zu schaffen, die auf globale Bedrohungen wie den Klimawandel, die Massenmigration, den unkontrollierten Einfluss der Finanzinstitutionen oder das Aufkommen von Nationalismus und Populismus reagieren können. Die Biennale schafft Programme und Projekte, Vereinbarungen und Allianzen für eine "andere Politik" nicht nur mit Kultureinrichtungen oder Künstlern, sondern bezieht auch Forschungs- und Aktivistenkreise und vor allem Gemeinschaften ein, die die Auswirkungen des globalen Wandels unmittelbar erleben.

Jednym z celów Biennale Warszawa jest tworzenie transnarodowych relacji, które mogą być odpowiedzią na zagrożenia o charakterze globalnym, takie jak zmiany klimatyczne, masowe migracje, niekontrolowane wpływy instytucji finansowych, czy wzrost nacjonalizmu i populizmu. Biennale tworzy programy i projekty, porozumienia i sojusze na rzecz „innej polityki” nie tylko z instytucjami kultury czy artystami i artystkami, ale włącza w ten proces środowiska badawcze i aktywistyczne, a przede wszystkim społeczności, które bezpośrednio doświadczają efektów zmian o charakterze globalnym.

One of the goals of the Warsaw Biennale is to create transnational relationships that can respond to global threats such as climate change, mass migration, the unchecked influence of financial institutions, or the rise of nationalism and populism. The Biennale creates programmes and projects, agreements and alliances for a "different politics" not only with cultural institutions or artists, but also involves research and activist circles, and above all communities that directly experience the effects of global change.

Monika Stefanek

Zu den Teilnehmern von Modul 3 gehörten: Joanna Kiliszek - Kunsthistorikerin, Ausstellungskuratorin und Kulturmanagerin, Edwin Bendyk - Publizist, Präsident der Batory-Stiftung in Warschau, Matthias Einhoff - Künstler und Mitbegründer des Zentrums für Kunst und Urbanistik (ZK/U) in Berlin, Paweł Wodziński - Theaterregisseur und Direktor der Warschauer Biennale. Das Podium wurde von Michael Kurzwelly moderiert.

Infolge der Globalisierung verändert sich die Funktion der lokalen Kultur. Die Digitalisierung und die damit verbundenen Grenzüberschreitungen tragen in hohem Maße dazu bei. Andererseits sind die Lokalität und ihre Einbettung am gegebenen Ort oft eine Quelle der Stärke für die dort lebenden Gemeinschaften. Es bedarf vieler lokaler Initiativen, um Ideen zu entwickeln, die auf globaler Ebene funktionieren. Die Globalisierung im Bereich der Kultur geht auch mit dem Wunsch und dem Bedürfnis einher, den lokalen Raum zurückzuerobern, der als Quelle und Notwendigkeit für ein Gefühl der Verwurzelung verstanden wird (Edwin Bendyk). Der Ort, der Raum, mit dem eine bestimmte Gemeinschaft verbunden ist, spielt eine Schlüsselrolle bei der kulturellen Identifikation. Gleichzeitig wird die globale Kultur von den lokalen Gemeinschaften manchmal als Bedrohung empfunden. Skepsis erwecken vor allem die Kommerzialisierung der Kunst und ihre Vereinheitlichung, die ihre Popularität bei einem globalen Publikum sicherstellen sollen. Die Lokalität kann auch zu einem politischen Produkt werden (Paweł Wodziński). Andererseits besteht ein positiver Effekt der Globalisierung in der Möglichkeit des Kontakts zwischen unterschiedlichen Kulturen, die durch ihre Einbeziehung in den globalen Kreislauf ihre Sichtbarkeit verbessern und ihr Wissen öffentlich machen.

Monika Stefanek

W module trzecim wzięli udział: Joanna Kiliszek, historyczka sztuki, kuratorka wystaw i menedżerka kultury, Edwin Bendyk – publicysta, prezes Fundacji Batorego w Warszawie, Matthias Einhoff – artysta i współtwórca Centrum Sztuki i Urbanizmu (ZK/U) w Berlinie, Paweł Wodziński – reżyser teatralny i dyrektor Biennale Warszawa. Moderację prowadził Michael Kurzwelly.

W wyniku globalizacji zmienia się funkcja kultury lokalnej. W dużym stopniu przyczynia się do tego cyfryzacja i idące za nią przekraczanie granic. Z drugiej strony lokalność, osadzenie w danym miejscu są często źródłem siły mieszkających w niej społeczności. Istnieje potrzeba wielu miejscowych inicjatyw, po to by stworzyć idee funkcjonujące na poziomie globalnym. Globalizacji w obszarze kultury towarzyszy również chęć i potrzeba odzyskania przestrzeni lokalnej rozumianej jako źródło i potrzeba poczucia zakorzenienia (Edwin Bendyk). Miejsce, przestrzeń, do którego dana społeczność są przywiązane, odgrywają kluczową rolę w identyfikacji kulturowej. Kultura globalna bywa jednocześnie postrzegana przez środowiska lokalne jako zagrożenie. Sceptycyzm budzi szczególnie urynkowanie sztuki i jej unifikacja mające zapewnić jej popularność wśród odbiorców globalnych. Lokalność może stać się też produktem politycznym (Paweł Wodziński). Pozytywnym efektem globalizacji jest zaś możliwość kontaktu odmiennych od siebie kultur, a poprzez włączenie ich do globalnego obiegu – poprawienie ich widoczności i upublicznienie wiedzy o nich.

Monika Stefanek

Participants of module 3 included: Joanna Kiliszek - art historian, exhibition curator and culture manager, Edwin Bendyk - publicist, president of the Batory Foundation in Warsaw, Matthias Einhoff - artist and co-founder of the Centre for Art and Urbanism (ZK/U) in Berlin, Paweł Wodziński - theatre director and director of the Warsaw Biennale. Moderation was led by Michael Kurzwelly.

As a result of globalisation, the function of local culture is changing. Digitalization and the consequent crossing of borders contribute to this to a large extent. On the other hand, locality and embeddedness are often a source of strength for the communities living there. There is a need for many local initiatives to create ideas that work on a global level. Globalisation in the area of culture is also accompanied by a desire and need to reclaim local space, understood as the source and need for a sense of rootedness (Edwin Bendyk). The place, the space to which a given community is attached, play a key role in cultural identification. At the same time, global culture is sometimes perceived by local communities as a threat. Scepticism is aroused especially by the marketisation of art and its unification, which are supposed to ensure its popularity among global audiences. Locality may also become a political product (Paweł Wodziński). On the other hand, a positive effect of globalisation is the possibility of contact between cultures different from one another, and by including them in the global circulation, it improves their visibility and makes their knowledge public.

- | Bewertung und Zukunftsaussichten
- | Ewaluacja i perspektywy na przyszłość
- | Evaluation and future prospects

Monika Stefanek

Die Änderung des Systems ist ein komplexer Prozess, ist aber vor allem in der gegenwärtigen Situation unumgänglich. Daher ist es die Aufgabe der Kunst, den Dialog und das Engagement für die Umwelt zu fördern. Alle Veränderungen sollten unter dem Gesichtspunkt der sozialen Gerechtigkeit vorgenommen werden. Ein positiver Effekt des Austauschs zwischen Künstlern und Kuratoren ist das Bewusstsein, dass es unabhängig von Ort und Herkunft dieselben Probleme gibt. Dies wird durch eine reflexive Praxis gefördert, d.h. aus Erfahrungen zu lernen, sie aber auch zu reflektieren und regulär zu überprüfen (Joanna Kiliszek).

Das vorhandene soziale Bewusstsein sollte genutzt werden, um ein politisches Bewusstsein zu schaffen.

Eine der Ideen, die sich bei der Auswertung des Nowa Amerika Kongress herauskristallisierte, ist die Fortsetzung der Aktivitäten der Teilnehmer auf internationaler Ebene, insbesondere im Bereich der nachhaltigen

Monika Stefanek

Zmiana systemu jest procesem złożonym, ale przede wszystkim w obecnej sytuacji – nieuniknionym. Dlatego też zadaniem sztuki staje się stymulowanie dialogu i zaangażowanie na rzecz troski o środowisko. Wszelkie zmiany powinny odbywać się z zachowaniem sprawiedliwości społecznej. Pozytywnym efektem wymiany artystów i kuratorów jest świadomość występowania tych samych problemów bez względu na miejsce lub pochodzenie. Sprzyja temu praktyka refleksyjna – uczenia się na doświadczeniach, ale poddawania ich refleksji, stałemu sprawdzianowi (Joanna Kiliszek).

Istniejąca świadomość społeczna powinna zostać wykorzystana do budowania świadomości politycznej.

Jedną z idei, jakie pojawiły się podczas ewaluacji Kongresu Nowej Ameriki, jest kontynuowanie aktywności uczestników na poziomie międzynarodowym, szczególnie w obszarze zrównoważonego rozwoju. Koniecznym jest w tym celu stworzenie bazy kontaktów, a tak-

Monika Stefanek

Changing the system is a complex process, but above all, in the current situation, unavoidable. Therefore, it becomes the task of art to stimulate dialogue and commitment to care for the environment. All changes should take place with social justice in mind. A positive effect of the exchange between artists and curators is the awareness of the existence of the same problems regardless of place or origin. This is fostered by reflective practice – learning from experience but subjecting it to reflection, regular examination (Joanna Kiliszek).

Existing social awareness should be used to build political awareness.

One of the ideas that emerged during the evaluation of the New America Congress is to continue the activity of the participants at the international level, especially in the area of sustainable development. It is necessary to create a contact base for this purpose, as well as to organise further meetings, both virtual and in person. A study tour, creating a joint

Entwicklung. Zu diesem Zweck ist es notwendig, eine Kontaktbasis zu schaffen und weitere Treffen, sowohl virtuell als auch persönlich, zu organisieren. Eine Studienreise, ein gemeinsames Projekt z.B. an einem der auf dem Kongress vorgestellten Orte – das sind konkrete Ideen, um die Gruppe aktiv zu halten und ihre Mitglieder einzubinden. Es scheint auch wichtig zu sein, eine Vision zu formulieren, die als Ausgangspunkt für die Tätigkeit der Gruppe verstanden wird. Die Treffen der Gruppe sollten für alle, auch solche mit anderen Ansichten, offen bleiben und dem Austausch von Ideen und Erfahrungen sowie der gegenseitigen Unterstützung dienen.

że organizacja kolejnych spotkań, zarówno wirtualnych jak i osobistych. Podróż studyjna, stworzenie wspólnego projektu np. w jednym z przedstawionych podczas Kongresu miejsc – to konkretne pomysły na podtrzymanie aktywności grupy i zaangażowanie jej członków. Istotne wydaje się również sformułowanie wizji rozumianej jako punkt wyjścia działania grupy. Spotkania grupy mają pozostać otwarte na inne środowiska, także o odmiennych poglądach i służyć wymianie myśli i doświadczeń, a także wzajemnemu wspieraniu się.

project e.g. in one of the places presented during the Congress - these are concrete ideas to keep the group active and involve its members. It also seems important to formulate a vision, understood as a starting point for the group's activity. The meetings of the group should remain open to other circles, including those with different views and should serve to exchange ideas and experiences as well as to support each other.

Impressum | Redakcja | Imprint

Redaktion | Redakcja | Editing

Joanna Kiliszek, Michael Kurzwelly

Übersetzungen | Tłumaczenia | Translations

Joanna Kiliszek, Michael Kurzwelly

Korrekturlesung | Korekta | Proofreading

Joanna Kiliszek, Michael Kurzwelly

Fotos | Zdjęcia | Photos

Anna Panek-Kusz (falls nicht anders gekennzeichnet | jeśli nie zaznaczono inaczej | if not marked otherwise)

Grafische Gestaltung und Layout | Projekt graficzny i skład | Graphic design and layout

Piktogram Polska

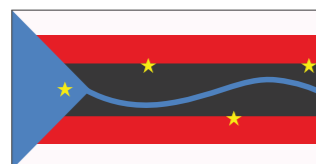
Herausgeber | Wydawca | Publisher

Slubfurt e.V., Güldendorfer Straße 13, D-15230 Frankfurt (Oder)

Auflage | Nakład | Edition

1.000 Stück | sztuk | pieces

Gefördert von | Przy wsparciu | Sponsored by

www.nowa-amerika.eu

